

Christelijke Hogeschool Windesheim

**Small Business & Retail Management
Almere en Lelystad**

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Small Business & Retail Management van de Christelijke Hogeschool Windesheim te Almere en de plantoetsing voor de duale variant in Lelystad. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Hogeschool Windesheim is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO. Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (6 december 2010) en het *NQA Protocol 2011 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 3 november 2011.

Het visitatiepanel bestond uit:

Dhr. L. Stalling MSc (voorzitter, domeindeskundige)

Dhr. dr. E. Wierstra (domeindeskundige)

Dhr. drs. R.B.P. de Brouwer (domeindeskundige)

Dhr. J.F. Langewen (studentlid)

Mevrouw M. Snel BHRM & BEd, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2011*. Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

De opleiding Small Business & Retail Management is in september 2008 als nieuwe opleiding van de Hogeschool van Amsterdam gestart op de opleidingsplaats Almere. De opleiding startte met 85 studenten en loopt nu voor het vierde jaar met in totaal circa 180 studenten. Sinds september 2010 maakt de opleiding deel uit van Hogeschool Windesheim Flevoland. De opleiding valt binnen het cluster Economie & Management onder aansturing van de clustermanager. De opleiding gaat, samen met de in september 2011 gevisiteerde SB&RM-opleiding locatie Zwolle, op voor heraccreditatie bij de NVAO. Voor deze accreditatie zijn de opleidingen in Almere en in Zwolle apart gevisiteerd. Met de accreditatieaanvraag wordt ook een licentie voor de duale variant aangevraagd¹ die in september 2012 in Lelystad van start zal gaan.

¹ In juni 2011 is de CROHO registratie van deze variant abusievelijk door DUO beëindigd. Het CvB is in contact met DUO om deze registratie te herstellen. Hierover zal CHW de NVAO ter zijner tijd nader informeren.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 15 december 2011

Panelvoorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'L. Stalling', written in a cursive style.

Dhr. L. Stalling MSc

Panelsecretaris

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Snel', written in a cursive style with a long horizontal line extending to the right.

Mw. M. Snel BHRM & BEd

Samenvatting

Het oordeel over de bacheloropleiding Small Business & Retail Management van de Christelijke Hogeschool Windesheim (Windesheim Flevoland) is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties

De opleiding SBRM te Almere leidt op voor ondernemers. Studenten kunnen zich specialiseren als ondernemer, ondernemende manager of ondernemende adviseur. De eindkwalificaties van de opleiding zijn gebaseerd op de acht landelijk vastgestelde domeincompetenties van Commerce. Deze competenties zijn in samenspraak met het werkveld tot stand gekomen en vastgesteld door de HBO-raad. Studenten ontvangen na afronding van de opleiding tot nu toe de titel Bachelor of Commerce. Vanaf 2012 zullen studenten worden opgeleid voor de eindkwalificaties van de Bachelor of Business Administration en de daarbij horende titel BBA krijgen.

Het panel beoordeelt de eindkwalificaties als voldoende.

Onderwijsleeromgeving

De eindkwalificaties zijn uitgewerkt naar een onderwijsprogramma waarin de specifieke beroepscontexten centraal staan. Het programma bestaat uit vier studiejaren van elk zestig studiepunten en wordt in voltijd aangeboden. Tijdens de opleiding krijgen studenten les in sales, bedrijfseconomie, marketing, multichannelmanagement, wereldwijd zaken doen en in de inzet van e-techniek, e-commerce en retailmarketing. Hierdoor hebben ze voldoende kennis opgedaan om opdrachten voor comakership uit te kunnen voeren. Comakership is een samenwerkingsverband tussen de student, de opleiding en een bedrijf. Studenten voeren eerst in groepen, later individueel gedurende een aantal dagen per week opdrachten voor een bedrijf uit. Studenten worden hiervoor vanuit school begeleid. Het panel is zeer positief over deze praktijkleerlijn.

Docenten passen jaarlijks de onderwijsinhoud aan op de actualiteiten die spelen. Zo zijn projecten gebaseerd op actuele vraagstellingen uit het veld, wordt de gehanteerde literatuur jaarlijks geactualiseerd en zetten docenten actuele voorbeelden in. Het panel is wel van mening dat het gebruik van bibliotheek en vakliteratuur versterkt mag worden. De directe betrokkenheid van docenten, hun kwalificaties, het gebruik van moderne sociale media en via verschillende evaluaties naar de studenttevredenheid, zijn goede waarborgen voor de gewenste kwaliteit. Wel moet de opleiding zaken als studiebegeleiding nog beter in documenten vastleggen.

Studenten worden gedurende hun studie begeleid door de docenten die toezien op de (vak)inhoudelijke ontwikkeling alsmede op de studievoortgang van de student. In het begin van de opleiding is de studiebegeleiding intensiever. Later in de opleiding is deze meer vraaggestuurd van aard. Studenten ervaren het programma als samenhangend en beoordelen de modules positief.

Het panel beoordeelt de onderwijsleeromgeving als voldoende.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De eindcompetenties liggen ten grondslag aan de toetsing en beoordeling. De competenties worden herkenbaar op meerdere momenten en op verschillende niveaus getoetst. Dit gebeurt via tentamens, projecten, de stage en het afstuderen. De bestudeerde beoordelingen getuigen van een adequate aanpak. De beoordelingsformulieren van projecten zijn uitgebreid. Naast groepsbeoordelingen binnen de comakerships, is er ook sprake van een oordeel per groepslid door logboekbeoordelingen, peerassessments en individuele kennis- en vaardigheidstoetsen. Een beoordeling van een project wordt altijd door twee beoordelaars uitgevoerd.

Omdat de opleiding sinds haar bestaan sinds 2008 nog geen afgestudeerden telt, kan het panel geen uitspraak doen over de gerealiseerde eindcompetenties op het beoogde eindniveau. Het panel heeft werkstukken tot en met het derde studiejaar bestudeerd om een uitspraak te doen over het gerealiseerde niveau tot dusver en om een indicatie te kunnen geven over het te verwachten eindniveau. Hiervoor heeft het panel op basis van een overzicht van derdejaars werkstukken een selectie gemaakt. Ook heeft het panel met makers en beoordelaars van deze werkstukken gesproken. Op grond hiervan – en het overig bestudeerde materiaal – komt het panel tot een positief eindoordeel. De bestudeerde producten vanuit de comakerships getuigen naar het oordeel van het panel van een goed tussenniveau.

Het panel beoordeelt de toetsing en de resultaten als voldoende.

Windesheim Flevoland start in september 2012 met een duale variant in Lelystad. Deze variant zal van dezelfde eindkwalificaties uitgaan. Het voltijdse programma en ook de toetssystematiek van de voltijdse variant in Almere zullen als basis voor de duale variant dienen.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	9
2	Beoordeling	11
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	11
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	14
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten	22
3	Eindoordeel over de opleiding	25
4	Aanbevelingen	27
5	Bijlagen	29
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	31
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	33
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	35
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	39
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	41
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	45
	Bijlage 7: Verklaring van correctheid en volledigheid	47

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Small Business & Retail Management
2. Registratienummer opleiding in CROHO	81000
3. Oriëntatie en niveau	Hbo-bachelor
4. Aantal studiepunten	240
5. Afstudeerrichting(en)	Geen, wel specialisaties ondernemer, ondernemende manager, ondernemende adviseur
6. Varianten	Voltijd per 1-9-2008 Duaal per 1-9-2012
7. Locaties	Almere (voltijd) Lelystad (duaal)
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: Toets Nieuwe Opleiding in 2007 Besluit NVAO: 3 december 2007

Administratieve gegevens van de instelling

9. Naam instelling	Christelijke Hogeschool Windesheim (Flevoland)
10. Status instelling	Bekostigd
11. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Instellingsaudit aangevraagd; overgangsregeling

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

1. In- door- en uitstroomgegevens sinds september 2008, de start van de opleiding (voltijd)

	2008	2009	2010	2011
Instroom: Omvang propedeusecohort	85	73	77	57
Instroom: Omvang hoofdfasecohort	0	57	68	102
Instroom totaal	85	130	145	159

	2008	2009	2010
Uitval propedeuse na 1 jaar	28	-	-
Uitval totaal	28	62	43
Met negatief BSA	17	17	15

2. Gerealiseerde docent-studentratio

Doelstelling Windesheim Flevoland	2010 (gerealiseerd bij SBRM)	2011 (gerealiseerd bij het cluster E&M)
1: 28	1: 19	1: 26

3. Gemiddeld aantal contacturen² per fase van de studie (een fase kan bijvoorbeeld aangegeven worden in reguliere studie jaren, de stage en de afstudeerperiode).

Studiefase	Doelstelling	Realisatie
Propedeuse	16-20 uur	18 uur
Kernfase 2	12-16 uur	17 uur
Kernfase 3	10-12 uur	13-18 uur
Specialisatiefase	4-6 uur	9-10 uur

² De opleiding hanteert als definitie voor 'contactuur': het aantal ingeroosterde klokuren per week. De meting is gebaseerd op roosters en is exclusief de niet-geroosterde coachings- en begeleidingsbijeenkomsten.

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De eindkwalificaties

De opleiding gebruikt de landelijk ontwikkelde domeincompetenties van de Bachelor of Commerce en de tien landelijke hbo-kwalificaties als eindkwalificaties. Dit is beschreven in het *Opleidingsplan SB&RM Almere 2011*. Hierin zijn ook de domeincompetenties naar passende beroepshandelingen en beheersingsniveaus voor Small Business & Retail Management (SBRM) uitgewerkt.

Het niveau van de gehanteerde eindkwalificaties komt overeen met de beschrijvingen en indicatoren voor hbo-bachelorniveau. Dit blijkt onder meer uit de kritische reflectie, waarin de opleiding per competentie (acht in totaal) de gevraagde beroepshandelingen op het beoogde eindniveau heeft gekoppeld aan de tien generieke hbo-kwalificaties en de Dublin descriptors. De hbo-kernkwalificaties zijn aangevuld met de elfde Windesheimcompetentie 'zelfsturing'. Een overzicht van de eindkwalificaties van de opleiding is in bijlage 1 opgenomen.

De opleiding SBRM leidt studenten breed op, zodat zij aan de slag kunnen als ondernemer, ondernemende manager of ondernemende adviseur. Studenten verwerven deze drie rollen in de opleiding en kunnen zich daarnaast specialiseren in één van deze rollen. Concrete beroepen waarvoor de opleiding opleidt, zijn bijvoorbeeld: filiaal- of vestigingsmanager, marketing & sales functionaris van een retail bedrijf, product/category manager, accountmanager of verkoopmanager (groothandel of fabrikant), zelfstandig ondernemer (starter of bedrijfsopvolger), supply chain manager van een retailketen en internetondernemer/ consultant multichanneling (*Opleidingsplan SB&RM Almere 2011*).

Aansluiting op (inter)nationale eisen van de beroepspraktijk

De competenties voor Commerce zijn voor hbo-bacheloropleidingen binnen dit domein landelijk ontwikkeld en vastgesteld door de HBO-raad (2003). In het landelijk overleg zijn de competenties in 2010 herijkt en opnieuw vastgesteld in samenspraak met het werkveld.

SBRM Almere heeft zich aangesloten bij het landelijk overleg Commerce en is zo op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen het domein.

Voor de start in 2007 heeft de opleiding haar eindkwalificaties door het regionale werkveld laten valideren, zo blijkt uit de documentatie die ter inzage lag. Het panel heeft verder vernomen dat het cluster Economie & Management (E&M) per april 2011 is gestart met een nieuwe, brede werkveldadviescommissie voor de zes opleidingen van het cluster. Hierin zitten relevante vertegenwoordigers van het regionale bedrijfsleven en instellingen, zo heeft het panel in de documentatie gezien. Tijdens de eerste bijeenkomst in april zijn de profielen en doelstellingen van de zes opleidingen, waaronder die van SBRM, voorgelegd en besproken. In oktober vond de tweede bijeenkomst plaats waarin de visie op het beroepenveld nadrukkelijk aan de orde is gekomen. De feedback wordt gebruikt om de visie op het beroepsbeeld van SBRM aan te scherpen en waar nodig bij te stellen. Daarvoor zal de opleiding ook een werkveldconferentie organiseren die mede als belangrijke start geldt voor het verder afstemmen en vormgeven van de werkveldcontacten vanuit het cluster E&M van Windesheim Flevoland.

Naast de input vanuit de werkveldadviescommissie onderhouden docenten van de opleiding structureel contact met het werkveld in het kader van de *comakerships* (zie standaard 2). Daarnaast benutten docenten hun netwerken voor het verzorgen van gastcolleges (zie ook standaard 2). Documentatie laat zien dat er vanuit de opleiding structureel contacten zijn met relevante partijen uit de regio, zoals werkgeversverenigingen, de lokale overheid en de Kamer van Koophandel. Eén en ander is in gang gezet, maar dient ook nog verder uitgebreid te worden, aldus het opleidingsmanagement. Het panel onderschrijft dit.

Contacten met buitenlandse instanties worden vooral vanuit Windesheim Flevoland georganiseerd. Zo zijn er concrete afspraken met een Finse Hogeschool in Turku. Met deze instellingen gaat Windesheim Flevoland in maart 2012 de Ondernemersweek organiseren, waaraan verschillende partijen uit het internationale bedrijfsleven zullen deelnemen. Vanuit WF zijn er ook contacten met La Salle (Barcelona, Spanje) die nog verder geconcretiseerd zullen worden. Tijdens het teamoverleg bespreken de docenten van de opleiding de uitkomsten van de verschillende contacten, zo heeft het panel uit de documentatie en de gesprekken begrepen.

Positionering en profilering

Binnen het competentiemodel voor Commerce is een onderscheid gemaakt tussen de tot dit domein behorende opleidingen (*De 8 beroepscompetenties van Bachelor of Commerce, 2010*). Hieruit blijkt op welke kennisgebieden de opleidingen zich ten opzichte van elkaar onderscheiden (*Opleidingsplan SBRM Almere 2011*). De opleiding SBRM in Almere positioneert zich ten opzichte van andere SBRM-opleidingen op het snijvlak van commercie en e-techniek. Zij richt zich op het midden- en kleinbedrijf (small business) en de inzet van meerdere formules en handelskanalen c.q. -technieken (retail) in zowel de fysieke als virtuele omgeving: multichanneling en kennis- en informatiemanagement (ICT), e-commerce en e-business. Het panel ziet deze onderwerpen uitgewerkt in het programma terug (zie verder standaard 2).

Aansluitend op de inhoudelijke specifieke aandachtspunten in het curriculum herkent het panel ook dat de SBRM-opleiding in Almere zich onderscheidt van andere door de relatie met het werkveld via de comakerships en de aandacht voor zelfmanagement (persoonlijk leiderschap) van de student (zie ook standaard 2). De opleiding heeft aangegeven dat zij, naar aanleiding van een interne tussenevaluatie in april 2011, nader onderzoek gaat doen naar de beleving van het onderscheidend vermogen van de opleiding.

Er heeft geen concrete vergelijking met programma's in het buitenland plaatsgevonden. Echter, ten opzichte van het vergelijkbare programma in Finland hebben docenten aangegeven dat er in Almere meer aandacht is voor de relatie met de beroepspraktijk en het ontwikkelen van de competenties in samenwerking met de praktijk. In Finland is het programma in het begin meer binnenschools georganiseerd en gaan studenten later de praktijk in.

Ontwikkelingen rondom kwalificatiestructuur

Binnen de HBO-raad is afgelopen zomer besloten om een groot deel van de onder de sector economie vallende opleidingen, waaronder SBRM, de graad Bachelor of Business Administration toe te kennen, in plaats van Bachelor of Commerce. Als gevolg van een besluit van het CvB van Windesheim zal dit ook gaan gelden voor de SBRM-opleiding in Almere. Zij zal deze eindkwalificaties daarom voor 1 september 2012 moeten invoeren. In dit kader heeft de opleiding in Almere aangegeven een werkgroep te zullen formeren (onder leiding van de clustermanager) om de consequenties voor SBRM te onderzoeken en een plan van aanpak op te stellen. Op grond van de huidige operationalisering van de Commerce-competenties is het panel ervan overtuigd dat de opleiding een vergelijkbare uitwerking vanuit de BBA-competenties kan realiseren. De opleiding is in essentie gericht op het opleiden van ondernemers. Dit doel, alsmede de aandacht voor de rollen van ondernemer, ondernemende manager en ondernemende adviseur, kan ook vorm krijgen onder de BBA-vlag.

Overwegingen

De opleiding sluit in haar eindkwalificaties nauw aan op de domeincompetenties van Commerce (2010) die het niveau van de Bachelor of Commerce definiëren. De opleiding heeft dit voor haar specifieke context uitgewerkt in beroepshandelingen en beheersingsniveaus en besteedt daarbij specifiek aandacht aan e-commerce, e-techniek en channelmanagement. De studenten ontwikkelen de competenties in nauwe samenwerking met het werkveld waarbinnen zij tevens persoonlijke en reflectieve competenties in het kader van persoonlijk leiderschap ontwikkelen. De gehanteerde uitgangspunten van de opleiding geven het beoogde hbo-bachelorniveau goed weer en zijn afgestemd met relevante partijen in het werkveld. De (oude stijl) werkveldadviescommissie heeft bij de start van de opleiding ingestemd met de doelstellingen. De nieuwe werkveldcommissie is verder betrokken bij de ontwikkeling van de opleiding, zo blijkt uit de documentatie. De domeincompetenties zijn concreet uitgewerkt, maar staan op het punt om te worden aangepast ten behoeve van aansluiting bij het domein van Business Administration.

Het panel beschouwt deze exercitie als een pittige taak, maar de huidige uitwerking van de domeincompetenties geeft het panel het vertrouwen dat er een adequate uitwerking van de BBA-competenties zal komen, zowel voor de voltijdse opleiding in Almere als voor de duale variant in Lelystad.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande bevindingen en overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

De opleiding is in 2010 gestart met een gefaseerde invoering van een nieuw curriculum. Daarmee is het huidige opleidingsprogramma een combinatie van het huidige curriculum en het nieuwe curriculum. Het huidige curriculum wordt aangeboden sinds de start van de opleiding in 2008. Alle studenten die in 2008 of in 2009 zijn begonnen, wordt de mogelijkheid geboden het huidige curriculum af te maken en herkansingen te doen op basis van dat curriculum. Alle studenten die in 2010 of later zijn gestart, volgen het nieuwe curriculum. De situatie per 1 september 2011 is als volgt:

Cohort 2008 volgt het vierde jaar van het huidige curriculum

Cohort 2009 volgt het derde jaar van het huidige curriculum

Cohort 2010 volgt het tweede jaar van het nieuwe curriculum

Cohort 2011 volgt de propedeuse van het nieuwe curriculum

Naast het voltijdprogramma zal Windesheim Flevoland vanaf 1 september 2012 tevens een duale variant aanbieden. Deze wordt op de opleidingslocatie Lelystad gerealiseerd. Het programma van deze variant zal hetzelfde als van de voltijdse variant in Almere. Studenten vullen de praktijkleerlijn in met opdrachten uit de eigen werkomgeving. Voor deze opdrachten gelden dezelfde eisen als in het voltijdse programma. De licentie voor deze variant is door Windesheim Zwolle verworven, maar na de totstandkoming van Windesheim Flevoland aan de SBRM-opleiding in Almere toegekend.

De doelgroep voor de duale variant SBRM bestaat primair uit managers in de retailbranche en ondernemers met enkele jaren werkervaring. Deze doelgroep wil het eigen ondernemerschap verbeteren en zoekt naar een theoretische basis bij hun praktijkervaring. Het curriculum van deze variant zal hetzelfde als dat in Almere zijn en is geënt op dezelfde eindkwalificaties. Studenten zullen de praktijkleerlijn met opdrachten uit de eigen werkomgeving invullen. Aan deze opdrachten worden dezelfde eisen gesteld als aan de opdrachten uit het voltijdse programma. Nadrukkelijk wordt gekeken naar de eerder

verworven competenties en in hoeverre deze het mogelijk maken om een programma op maat te volgen. Eventuele vrijstellingen worden door de examencommissie verleend. In de eerste helft van 2012 wordt de leeromgeving in Lelystad gereed gemaakt voor deze opleiding. Het programma zal door docenten uit het cluster Economie & Management worden verzorgd.

Inhoud van het programma

Relatie tussen de beoogde eindkwalificaties en de inhoud van het programma

Het panel heeft het programma bestudeerd en stelt vast dat de opleiding op een systematische wijze de inhoud van het programma heeft afgestemd op de beoogde eindkwalificaties. De competenties zijn op drie niveaus uitgewerkt. De competenties die kenmerkend zijn voor SBRM worden op niveau 3 (bachelorniveau) aangeleerd. Voor deze competenties zijn beroepstaken geformuleerd die in het onderwijs centraal staan.

In het leerplanschema is vastgelegd hoe de programmaonderdelen bijdragen aan de ontwikkeling van de competenties op hbo-bachelorniveau. Dit leerplanschema is opgenomen in het opleidingsplan. Verder zijn alle onderdelen van het programma (modulen) volgens een vast format voor modulehandleidingen uitgeschreven. Het geheel van de modulehandleidingen maakt, aldus het panel, een gestructureerde indruk. Voor studenten is helder wat er van hen wordt verwacht en hoe zij aan de eindkwalificaties moeten werken. De examencommissie (zie ook standaard 3) heeft zich ten doel gesteld in 2012 alle modulehandleidingen te reviewen. Daarbij wordt expliciet gekeken naar de toepassing van de toetsmatrijs en de aansluiting op de acht beroepscompetenties en de tien hbo-kwalificaties.

Opbouw van het programma

De opleiding bestaat uit vier studie jaren, die zijn onderverdeeld in een propedeutische fase (jaar 1), de kernfase (jaren 2 en 3) en een specialisatie (jaar 4). Het onderwijs wordt aangeboden in acht semesters. De propedeuse is deels een gezamenlijk programma met andere opleidingen gericht op management en economie. In het tweede half jaar van de propedeuse is vijftig procent van het programma specifiek gericht op SBRM. De kernfase bestaat uit de thema's: advies, ondernemen en management. De minor is onderdeel van de kernfase. In het vierde jaar staat de specialisatie centraal. In het eerste half jaar kiezen studenten voor de specialisatie entrepreneur gericht op ondernemen of intrapreneur gericht op adviseren en managen. Het tweede half jaar bestaat uit het afstuderen.

Kennis en kunde

De benodigde basiskennis voor deze opleiding is vastgelegd in de Body of Knowledge and Skills voor Commerce. De kennis die de student krijgt aangereikt, sluit hierop aan. Zo besteedt de opleiding aandacht aan: sales, bedrijfseconomie, marketing, multichannelmanagement, wereldwijd zaken doen en aan de inzet van e-techniek, e-commerce en retailmarketing. Uit het gesprek met het panel blijkt dat studenten een goede theoretische basis meekrijgen. In een enkel geval zouden studenten meer diepgang in de theorie willen. Jaarlijks actualiseren docenten de gehanteerde literatuur.

Het panel vindt de gebruikte literatuur actueel en van voldoende kwaliteit. Wel is het panel van mening dat de opleiding meer aandacht voor de diepgang van de literatuur en het gebruik van readers moet hebben. De theorieboeken bestaan uit basisboeken die naar de mening van het panel met zwaardere literatuur mogen worden aangevuld. Ook het aanbod aan actuele artikelen uit de vakbladen is volgens het panel erg beperkt.

Studenten kunnen in een minor hun kennis en kunde verbreden of verdiepen. Het cluster Economie en Management biedt zelf geen minoren aan. De opleiding stimuleert studenten om bij een andere Nederlandse of buitenlandse instelling een minor te volgen. De opleiding geeft aan dat zij de ambitie heeft eigen minoren te ontwikkelen.

Beroepsvaardigheden

Studenten komen veelvuldig in aanraking met de beroepspraktijk via gastdocenten, excursies en de comakerships. Het comakership is een speerpunt van de opleiding en onderdeel van het onderwijsconcept samen-lerend-werken. De comakerships vervangen de traditionele stageperiodes.

Comakerships, onderdeel van de praktijkleerlijn, krijgen vorm vanuit een intensieve 'driehoeks'-samenwerking tussen student, opleiding en bedrijf. Tijdens een comakership in de hoofdfase leren studenten bijvoorbeeld in groepen van zes gedurende drie dagen per week aan de hand van een opdracht die zij als een project voor een bedrijf uitvoeren. Daarnaast volgen zij twee dagen per week ondersteunend onderwijs op school. De opdrachten beslaan een periode van een half jaar. De (leer)doelen van een comakership zijn door de opleiding vastgesteld.

Het panel oordeelt zeer positief over het comakership. De student creëert zijn eigen leertraject door reële en complexe opdrachten bij verschillende bedrijven uit te voeren. Het is een gerichte manier om studenten in aanraking met de beroepspraktijk te brengen. Het voordeel ten opzichte van een stage, is dat op deze manier de invloed en sturing van de opleiding gericht kan zijn. Op basis van materiaalbestudering stelt het panel vast dat de criteria voor en de informatie over de comakerships helder zijn. Opdrachten worden in de modulehandleiding globaal beschreven. Het is aan de studenten in overleg met de organisatie om deze verder te concretiseren. Studenten zijn zeer enthousiast over de comakerships, waardoor zij met veel verschillende situaties in aanraking komen. Uit de studentevaluaties komt naar voren dat de aansluiting van de comakerships op een aantal modules zeer hoog scoort, maar op een aantal andere modules onvoldoende. Een aantal studenten geeft ook aan dat de sturing tijdens comakership strenger mag. Het panel vraagt de opleiding aandacht voor deze punten te hebben.

Uit de gesprekken met docenten en studenten blijkt dat de opleiding zelfstandig ondernemerschap naast de studie stimuleert. Studenten geven aan dat zij zich hierin door docenten ondersteund voelen.

In alle fasen en leerlijnen van het programma is aandacht voor onderzoeksvaardigheden. In het eerste jaar leren studenten de beginselen van kwantitatieve methoden en voeren ze een marktonderzoek uit. Zij leren onder andere rapporteren, van probleemstelling tot conclusie, waarbij nadrukkelijk op de onderbouwing wordt gelet. In het derde jaar voeren studenten een researchproject uit. Studenten moeten hiervoor een theoretisch gefundeerd rapport opstellen. In het laatste jaar volgt de meesterproef in de vorm van het afstudeerproject. Daarnaast bevatten alle comakerships onderzoeksaspecten. Het panel heeft nog geen afstudeerproducten kunnen inzien (zie standaard 3), waaruit zou moeten blijken dat deze opbouw in onderzoeksvaardigheden voldoet. Het management overweegt een lectoraat aan de opleiding te verbinden, zodat er een kwaliteitsimpuls ten aanzien van onderzoek komt.

Internationalisering

Uit gesprekken en materiaalbestudering blijkt dat de opleiding aandacht heeft voor internationalisering. De opleiding heeft de ambitie om studenten goed uit te rusten voor het internationale handelsverkeer. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de nadruk op de ontwikkeling van Engels als tweede taal op niveau C1. Naast de taal is er binnen de opleiding aandacht voor de culturele context van het internationaal zaken doen en worden studenten gestimuleerd kennis en ervaring in het buitenland of met internationale bedrijven op te doen via comakerships en minoren. Concrete voorbeelden zijn: de modules International Business 1 en 2, de cyclus van International Lectures (uitwisseling van docenten en studenten met Turku, Finland), samenwerking met regionale partners, zoals het WTC, KvK en de gemeente Almere op het gebied van handelsbijekomsten, lezingen en netwerkcontacten, samenwerking met de stichting EBC*L op het gebied van Europese certificering van handelskennis, summerschool activiteiten voor buitenlandse studenten en verbeterd beheer van internationale contacten. Het panel oordeelt positief over de wijze waarop internationalisering in het programma aan bod komt en de ambities die de opleiding heeft met betrekking tot internationalisering. Zo wil de opleiding ten minste twintig studentenuitwisselingen per jaar. Zij wil een onderzoek doen naar de haalbaarheid van het aanbieden van Engelstalig onderwijs. Tot slot wil de opleiding studenten en docenten met buitenlandse handelsmissies van bedrijven uit de regio meesturen.

Vormgeving van het programma

Didactisch concept en werkvormen

De visie op leren en onderwijs en het didactisch model zijn vastgelegd in het *Opleidingsplan SB&RM 2011* (20 september 2011) en het *Onderwijsconcept, onderwijsmodel en curriculumkaders Windesheim Flevoland* (31 maart 2011, versie 4.0). De uitgangspunten van het sociaal-constructivisme en de uitgangspunten van competentiegericht onderwijs liggen ten grondslag aan het didactisch model. Zowel het huidige als het nieuwe curriculum zijn concentrisch opgebouwd. Dat betekent dat alle kwalificaties in elk studiejaar aan bod komen, zodat studenten de competenties op een steeds hoger ontwikkelingsniveau kunnen ontwikkelen.

Om een vertaalslag te kunnen maken van de visie op leren en onderwijs naar de praktijk is ervoor gekozen om het curriculum aan de hand van leerlijnen te organiseren. Het nieuwe curriculum is ingericht naar een vijftal leerlijnen:

- a. Kennis en vaardigheden leerlijn – *Body of Knowledge & Skills*
- b. Praktijkleerlijn – *Comakerships en projecten: toepassing en integratie*
- c. Ondersteunende leerlijn – *Ondersteuning voor de Comakers en projecten*
- d. Zelfmanagementleerlijn – *Studentbegeleiding en Persoonlijk Leiderschap*
- e. Onderzoekleerlijn : maakt deel uit van de eerste 3 leerlijnen

De leerlijnen kennen ieder eigen begeleidings-, werk- en toetsvormen, passend bij de leerdoelen en de didactiek van de leerlijnen. Per leerlijn zijn ook de specifieke docent- en begeleidingsrollen benoemd. Leerlijnen lopen door alle fasen van de opleiding heen. In de propedeuse is relatief veel aandacht voor basiskennis en vaardigheden (totaal 42 EC) en wordt een start gemaakt met de praktijkleerlijn (14 EC). Er is dan nog geen sprake van een ondersteunende leerlijn. Tijdens de kernfase (jaren twee en drie) wordt er meer tijd besteed aan de praktijkleerlijn (totaal 42 EC) en de ondersteunende leerlijn (22 EC), en aan de verdere opbouw van kennis en vaardigheden (20 EC). De specialisatiefase bevat het grootste deel praktijk (44 EC, inclusief minor). De aandacht voor studiebegeleiding en zelfmanagement blijft in omvang de gehele studie tot het afstuderen gelijk (2 EC per semester).

De opleiding maakt gebruik van diverse werkvormen: colleges, werkgroepen, practica, intervisie en individuele opdrachten.

Studiebegeleiding

In het curriculum is veel ruimte voor studentbegeleiding. Door alle jaren heen worden hieraan twee studiepunten (2 EC) per semester besteed (m.u.v. de minor en het afstuderen). De studentbegeleiding richt zich op studiekeuze, motivatie, persoonlijke ontwikkeling, leren leren en studieloopbaan. In het begin van de opleiding is de studiebegeleiding intensiever. Later in de opleiding is deze meer vraaggestuurd van aard.

In het eerste jaar is er, in groepen van vijftien studenten, elke twee weken een bijeenkomst van twee uren met de studentbegeleider. Vanaf het tweede tot en met het vierde jaar krijgt de studentbegeleiding vorm via het persoonlijk leiderschapsprogramma. Studentbegeleiding is daarbij gekoppeld aan het ontwikkelen van vaardigheden om sturing aan jezelf en je omgeving te geven op basis van de '7 habits' voor effectiviteit (S. Covey). Tijdens het laatste half jaar, het afstuderen, nemen studenten deel aan begeleide intervisiesessies, waarbij casuïstiek vanuit de eigen opdracht en de feedback van medestudenten centraal staan.

Windesheim Flevoland heeft een gespecialiseerde coördinator voor studentbegeleiding in dienst die de kwaliteit van studentbegeleiding moet borgen en de opleidingen ondersteunt bij inrichting en uitvoering ervan. Verder zet de opleiding in het eerste jaar ouderejaars als student-assistent in bij de colleges. Studentbegeleiding en het persoonlijk leiderschapstraject zijn als een aparte leerlijn 'zelfmanagement' neergezet en zijn daarmee voor studenten beter herkenbaar.

Studenten zijn tevreden over de studiebegeleiding die zij ontvangen. Daarbij geven zij aan dat de bereikbaarheid van de docenten hoog is. Bij vragen of problemen stappen zij gemakkelijk bij docenten binnen. Er is een aparte ruimte voor begeleiding ingericht waar studenten docenten kunnen consulteren. Dit is een nieuw concept dat nog verder ingeburgerd moet raken. Studenten krijgen voldoende feedback over de studievoortgang en worden hierbij vanaf het begin goed begeleid. Het panel merkt wel op dat de studiebegeleiding nog niet goed in de verschillende documenten is beschreven en geborgd. Docenten hebben een presentatie voor het panel gegeven waardoor het panel ervan overtuigd is dat de systematiek werkt.

Bij aanvang van de opleiding worden de deficiënties per student in kaart gebracht. Vervolgens wordt bekeken hoe deze weggewerkt kunnen worden. Op basis van een diagnostoets Engels krijgen studenten een intensief of minder intensief taalprogramma aangeboden.

De opleiding maakt gebruik van Educator om de studievoortgang te registreren. Ter verbetering van de informatievoorziening is er een nieuwe overlegstructuur opgezet. Het voornemen is om Wise (zie ook paragraaf opleidings specifieke voorzieningen) als communicatieplatform te gaan benutten in de vorm van een 'digitale docentenkamer'. Het panel hoopt dat de opleiding hiermee de kritiek van studenten op de communicatie rond met name het afstuderen kan ondervangen.

Studenten geven aan dat zij gemiddeld veertig uren per week met de opleiding bezig zijn. Dit is inclusief colleges. De opleiding realiseert de volgende contacturen: in het eerste jaar achttien, in het tweede zeventien, in het derde jaar dertien tot achttien en in het afstudeerjaar negen tot tien uur per week. Zij blijft daarmee binnen de hogeschoolnorm (zie paragraaf 1).

Kwaliteit van het personeel

Het docententeam voor SBRM wordt gevormd door achttien docenten (11,2 fte). Van het team beschikken elf docenten over een wo-masterdiploma. De andere zeven docenten hebben ten minste een hbo-opleiding afgerond, veelal aangevuld met een post-hbo-opleiding. Vier docenten zijn naast hun aanstelling bij Windesheim Flevoland werkzaam in hun eigen onderneming. Het panel heeft de cv's bestudeerd en stelt vast dat docenten beschikken over relevante opleiding en ervaring in de (buitenlandse) beroepspraktijk.

Docenten geven in gesprek met het panel aan dat zij voldoende ruimte voor scholing krijgen. Zo kent de opleiding ten minste één plenaire scholingsdag per jaar. Het afgelopen jaar waren de thema's 'best practices in comakerships' en 'toetsontwikkeling'. Naast de algemene scholingsdagen volgen docenten ook individuele scholing, bijvoorbeeld een masteropleiding. Het management streeft ernaar dat in 2015 docenten minimaal een masteropleiding hebben afgerond of ermee bezig zijn. Met de groei van de opleiding groeit ook het aantal docenten. Hier ligt volgens het panel de taak voor het management om ervoor te zorgen dat de docenten als team kunnen opereren en communiceren.

Kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleidingsvoorzieningen zijn erop gericht dat studenten alle studietaken goed kunnen vervullen: colleges en werkcolleges volgen, samenwerken in projectgroepen, studeren, onderzoek doen en naslagwerken raadplegen. Daartoe behoren ook voldoende ICT voorzieningen zoals draadloos internet en print- en kopieervoorzieningen.

Het cluster Economie & Management beschikt over een eigen verdieping binnen het nieuwe Landdrost-gebouw aan de Hospitaaldreef in Almere. Draadloos internet is door het gehele gebouw voor studenten toegankelijk. Voor geheel Windesheim Flevoland is *Wise* ingericht, de online informatie- en communicatieportal van de school. Uit het gesprek met studenten blijkt dat de verhuizing naar het huidige gebouw in 2010 een groot deel van de ontevredenheid over de voorzieningen heeft weggenomen. Zij zijn met name tevreden over de beschikbaarheid van lokalen. Stilteruimten en stopcontacten behoeven nog enige aandacht. Het panel had graag gezien dat in het gebouw meer representatieve projectruimten zouden zijn ingericht waar studenten in het kader van comakerships met opdrachtgevers kunnen overleggen. Het panel stelt vast dat de opleiding studenten beter bekend moet maken met het feit dat de openbare bibliotheek van Almere tevens als kennis- en informatiecentrum voor de hogeschool functioneert.

Samenhangende onderwijsleeromgeving

De studeerbaarheid van het curriculum wordt geborgd door continue monitoring met geplande tevredenheidsmetingen bij studenten en docenten, zowel op module- als op opleidingsniveau. Resultaten van de metingen worden samengevat en voorzien van een analyse door het team K&A. Deze resultaten worden besproken in het kernteam en in de opleidingscommissie, en waar relevant in de examencommissie en de werkveldadviescommissie. Op basis van de analyse worden conclusies en actiepunten geformuleerd in samenspraak met de opleidingscommissie, de examencommissie of de werkveldadviescommissie. De clustermanager bewaakt de uitvoering van het (bijgestelde) beleid en de actiepunten. De opleidingscommissie wordt hiervan op de hoogte gehouden. De aanpak en inrichting van de kwaliteitszorg is beknopt weergegeven in het *Opleidingsplan* en uitvoerig in het *Kwaliteitsbeleid Windesheim Flevoland 2011-2012*. Daarnaast is de inspraak van studenten en docenten in het curriculum geborgd door middel van de opleidingscommissie. Er is in 2011-2012 een aparte opleidingscommissie voor de propedeuse (samen met de vijf andere opleidingen) en één voor de hoofdfase van SBRM gevormd. De opleidingscommissie bestaat momenteel uit negen studenten en één docent.

Studenttevredenheidsmetingen laten zien dat de scores op verschillende onderwerpen in het algemeen positief zijn. Uitkomsten van de laatste studenttevredenheidsmeting laten de volgende, gemiddelde scores zien: inhoud 3,29, algemene vaardigheden 3,46, voorbereiding beroepsloopbaan 3,19, studielast 3,18. Module-evaluaties laten zien dat studenten alle modules van 'voldoende' tot 'uitstekend' evalueren op de aspecten: doelen, inhoud, docenten, leermiddelen, toetsing en studiebelasting, behalve de module *Kwantitatieve Methoden*, deze scoort 'onvoldoende' op de aspecten doelen en inhoud. Dit vak is volgens de opleiding aangepast en beter beschreven. Het wordt door een nieuwe docent gegeven.

Uit het gesprek met docenten blijkt dat zij jaarlijks de onderwijsinhoud aanpassen aan de actuele ontwikkelingen in het werkveld. Een aanpassing van de projecten, opdrachten en gehanteerde literatuur vindt tegelijkertijd plaats. De directe betrokkenheid van docenten, hun kwalificaties, het gebruik van moderne sociale media en de verschillende evaluaties naar de studenttevredenheid, zijn goede waarborgen voor de gewenste kwaliteit, aldus het panel.

Overwegingen

Het panel is ervan overtuigd dat het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen het voor de instromende studenten mogelijk maken om de beoogde eindkwalificaties te realiseren. Het programma kent een heldere opbouw. Het panel is enthousiast over de manier waarop de opleiding de koppeling met de praktijk heeft vormgegeven via de comakerships. Het panel ziet ook nog een aantal verbeterpunten, met name ten aanzien van het gebruik van de bibliotheek en vakliteratuur, de balans tussen modulen en comakerships en de borging (vastleggen in documenten en toetsing) van studiebegeleiding en leiderschapsvaardigheden.

Het docententeam dat de opleiding verzorgt, is kundig en ervaren op de terreinen waarin les wordt gegeven. Veel docenten beschikken over een masterdegree. De opleiding stimuleert en faciliteert docenten om een masterdegree te halen. Enkele docenten zijn hiermee bezig. Het team is een evenwichtige mix van mannen en vrouwen met relevante ervaring in management, advies en ondernemerschap. De docenten zijn didactisch vaardig binnen het domein waarin zij les geven. Het personeel krijgt voldoende ruimte om de eigen vakontwikkelingen bij te houden en zichzelf verder te professionaliseren. Het relatief jonge team is een gevolg van het feit dat de opleiding nieuw is. Dat vraagt wel een extra inspanning van het management op het gebied van teambuilding en onderlinge communicatie.

Studenten zijn tevreden over het programma en ervaren de opleiding als een samenhangend geheel. De studenten beoordelen de modules over het algemeen van voldoende tot goed/zeer goed. De samenhang in de onderwijsleeromgeving voldoet aan de kwaliteit die van een hbo-bacheloropleiding mag worden verwacht. Het panel vindt wel dat de diepgang versterkt kan worden. De opleiding heeft voldoende instrumenten beschikbaar waarmee de kwaliteit van de leeromgeving bewaakt en geborgd kan worden, waardoor ook de duale variant in Lelystad op een goede manier vorm kan krijgen.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande bevindingen en overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De opleiding heeft een toetsbeleidsplan (*Toetsbeleid 2011-2012*, examencommissie SBRM, september 2011), dat is afgeleid van de Windesheim-standaarden en de onderwijskaders van Windesheim Flevoland. Het toetsbeleidsplan omvat een beschrijving van de wijze van toetsen en beoordelen. Het plan beschrijft tevens alle vereisten en procedures ten aanzien van toetsing, beoordeling, vrijstelling en goedkeuring van minoren. De opleiding heeft gekozen voor een mix aan toetsvormen, zoals tentamens, opdrachten, rapporten, presentaties, projecten, stage en portfolio assessment (onder andere bij comakerships). Het toetsbeleidsplan is vastgesteld door de examencommissie. Deze ziet erop toe dat toetsing en beoordeling conform dit beleid verloopt.

De eindkwalificaties liggen ten grondslag aan de toetsing en beoordeling. In elke modulehandleiding is een toetsmatrijs opgenomen die voor de docent bij het opstellen van een toets leidend is. De docent moet een toets ter controle aan een collega voorleggen (vier-ogen-principe). Om docenten adequaat gereedschap te geven voor het opstellen van toetsen, zijn er voor docenten en examinatoren diverse, verplichte workshops over toetsen geweest. De examencommissie heeft voorafgaande aan de toets een adviserende rol en achteraf een controlerende rol. Controle vindt plaats indien:

- onregelmatigheden zijn gemeld (door de student of de opleiding);
- het rendement van de toets lager is dan 60 procent;
- het rendement van de toets hoger is dan 85 procent.

Na de toets evalueren module-eigenaren de module. De uitkomsten worden in het jaarverslag opgenomen. De toetsspecialisten uit de examencommissie controleren regelmatig de validiteit en betrouwbaarheid van toetsen. Zij overleggen hierover met de toetscommissie in Zwolle.

Uit evaluaties blijkt dat studenten positief over de toetsing zijn. Ook in de gesprekken met het panel tonen studenten zich tevreden over de toetsing. De criteria waar ze aan moeten voldoen, staan duidelijk in de studiehandleidingen vermeld. Ze vinden de beoordelingen eerlijk. Ook wanneer het groepsopdrachten betreft. In een assessment kunnen ze hun individuele bijdrage aan een groepsproces laten zien. Studenten krijgen bij presentaties feedback van mede-studenten en van docenten. Docenten bepalen uiteindelijk het cijfer.

Het panel heeft verschillende toetsen ingezien en vindt dat de beoordelingen getuigen van een adequate aanpak. De beoordelingsformulieren zijn uitgebreid. Naast groepsbeoordelingen binnen de comakers, is er ook sprake van een oordeel per groepslid door logboekbeoordelingen, peerassessments en individuele kennis- en vaardigheids-toetsen. Een beoordeling van een project wordt altijd door twee beoordelaars uitgevoerd.

De examencommissie is verantwoordelijk voor het eindniveau van de opleiding en de kwaliteit van toetsing en examinering. Zij heeft tot taak, conform de WHW, het laten afnemen van tentamens en examens, het benoemen van examinatoren, het goedkeuren van minoren, het uitbrengen van het bindend studieadvies en het eventueel verlenen van vrijstellingen. De examencommissie komt elke veertien dagen bij elkaar. Onlangs is besloten om de examencommissie van SBRM samen met de andere economische opleidingen binnen het cluster, als één subcommissie onder te brengen bij de examencommissie Economie van Windesheim Zwolle.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

De opleiding is in 2008 gestart waardoor er op het moment van visiteren nog geen afgestudeerden zijn. In september 2011 zijn de eerste studenten aan de specialisatiefase van het vierde jaar begonnen. Het panel kan daarom nog geen oordeel over de gerealiseerde eindkwalificaties geven. Het panel heeft werkstukken tot en met het derde studiejaar (Comakershipopdracht De Manager 2) bestudeerd om een uitspraak over het niveau tot dat moment te kunnen geven. Het panel heeft daartoe een selectie uit het overzicht van derdejaarswerkstukken gemaakt. Ook heeft het panel met studenten en beoordelaars van deze werkstukken gesproken. Op grond hiervan, en het overige bestudeerde toetsmateriaal, komt het panel tot een positief eindoordeel. De producten uit de comakerships getuigen volgens het panel van een goed tussenniveau, waardoor het panel het vertrouwen heeft dat studenten bij afronding van het vierde jaar het bachelorniveau bereiken zullen hebben. Het panel ziet in de afstudeeropdracht via de comakership-formule een aantrekkelijke mogelijkheid voor een afstudeeropdracht met als eindresultaat een scriptie op hbo-niveau. Het is dan zaak de potentiële bedrijven waarmee wordt samengewerkt, te selecteren op het aangeboden niveau van het werk wat moet worden uitgevoerd. Vooral bij de specialisaties entrepreneur en intrapreneur zal binnen een bedrijf op niveau moeten worden gepresteerd. De opleiding moet alert zijn op een goede fit tussen niveau van de opdracht en het bijbehorende bedrijf.

Het panel heeft verder vastgesteld dat de opleiding het afstudeerproces voor studenten inzichtelijk heeft gemaakt in het *Afstudeerreglement SB&RM* (1 september 2011). Met het afstudeerreglement, dat door de examencommissie is vastgesteld, borgt de opleiding dat de behaalde competenties bij het afstuderen op de juiste manier zijn vastgesteld. In het reglement is vastgelegd hoe alle vereiste competenties worden beoordeeld. De afstudeercoördinator ziet toe op de uitvoering, naleving en verbetering van deze werkwijze. Het afstuderen vindt in principe plaats in de vorm van een individueel comakership waarbij de volgende onderdelen worden beoordeeld:

- één of meerdere beroepsproducten;
- het comakerverslag;
- het zelfreflectieverslag;
- het proces en het gedrag tijdens zijn afstudeerproject;
- de presentatie;
- het assessment.

De student levert vooraf een plan van aanpak in waarin hij duidelijk aangeeft welke beroepsproducten voor de opdrachtgever worden opgesteld. Het type beroepsproduct en de eisen die hieraan worden gesteld variëren per specialisatie. Alle onderdelen worden door (minimaal) twee assessoren beoordeeld. Zij nemen daarin het beoordelingsadvies van de opdrachtgever/bedrijfsbegeleider mee. Deze zal in het algemeen ook als toehoorder bij de presentatie aanwezig zijn. De beoordeling vindt plaats aan de hand van het beoordelingsformulier afstudeercomaker, waarin alle SBRM-competenties en de generieke hbo-competenties worden beoordeeld. De weging van de competenties varieert per uitstroomprofiel. Dit jaar zal de opleiding voor het eerst ervaring op doen met dit protocol. Dit zal daarom worden geëvalueerd en, indien nodig, op basis van de eerste ervaringen worden bijgesteld.

Overwegingen

Het panel heeft de toetsen ingezien en heeft vastgesteld dat deze voldoen aan kwaliteitsstandaarden ten aanzien van validiteit, objectiviteit en betrouwbaarheid. Voor iedere toets is een toetsmatrijs aanwezig die de relatie legt tussen de leerdoelen van de modules, de beroepshandelingen en de competenties uit het competentiemodel. Voor studenten is transparant wat er getoetst wordt, hoe er wordt getoetst en beoordeeld.

Het panel heeft verder geconstateerd dat het toetsbeleid van de opleiding door de examencommissie wordt vastgesteld en gehandhaafd. De examencommissie heeft alle toetsen binnen de opleiding een keer beoordeeld. Verder volgen alle examinatoren verplichte workshops over toetsing alvorens zij door de examencommissie tot examinator worden benoemd. De invoering van de toetsmatrijs voor iedere module borgt de afdekking van de competenties in de moduletoetsing. Het toetsbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd.

Voor en tijdens het visitatiebezoek heeft het panel de werkstukken van studenten voor 'Comakershipopdracht De Manager 2' bestudeerd en besproken met docenten en studenten. Het panel vindt dat de werkstukken een goed tussenniveau laten zien als voorbereiding op de individuele comakershipopdracht in de afstudeerfase.

In 2012 zullen de eerste studenten van deze opleiding afstuderen. De opleiding zal dan voor het eerst onder afgestudeerden en opdrachtgevers van comakerships en werkgevers kunnen onderzoeken of het gerealiseerde niveau overeenkomt met het nagestreefde niveau. Het panel heeft er vertrouwen in dat de studenten aan het eind van het vierde jaar het bachelorniveau bereiken zullen hebben. De producten uit de comakerships getuigen volgens het panel van een goed tussenniveau en ook het andere toetsmateriaal is van ruim voldoende niveau.

De toetssystematiek zal eveneens voor de duale variant gaan gelden, waardoor het panel het vertrouwen heeft dat ook bij deze variant het bachelorniveau gerealiseerd kan worden.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande bevindingen en overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel voltijd
1 Beoogde eindkwalificaties	Voldoende
2 Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende

Overwegingen

Het eindoordeel over de voltijdse opleiding Small Business & Retail Management te Almere van de Christelijke Hogeschool Windesheim is positief aangezien de opleiding op alle standaarden met ten minste een 'voldoende' is beoordeeld. Het panel is ervan overtuigd dat Windesheim Flevoland ook de duale variant in Lelystad op een vergelijkbare manier zal kunnen opzetten.

Conclusie

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Small Business & Retail Management te Almere en van de Christelijke Hogeschool Windesheim als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

- Het panel adviseert de opleiding om de aansluiting van comakerships op modulen te evalueren en waar nodig bij te stellen.
- Studenten hebben verschillende typen sturing tijdens comakerships nodig. Het panel raadt de opleiding aan na te gaan of differentiatie in aansturing mogelijk is.
- Het panel adviseert de opleiding om verdiepende literatuur te selecteren en aan te bieden, vooral in de vorm van actuele theoretische en praktische informatie uit de vakliteratuur.
- Het panel raadt de opleiding aan om studenten al in een vroegtijdig stadium van de opleiding wegwijs in het gebruik van de openbare bibliotheek van Almere als kennis- en informatiecentrum.

Standaard 3 Toetsen en gerealiseerde eindresultaten

- Het panel vraagt de opleiding alert te zijn op een goede match tussen student en bedrijf voor het comakership voor het afstuderen. Het is belangrijk dat de bedrijven waarmee wordt samengewerkt, zijn geselecteerd op het niveau van het werk wat moet worden uitgevoerd.

Het panel benadrukt dat het van belang is dat bovenstaande punten bij een volgende visitatie systematisch geëvalueerd worden in de zelfevaluatie.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

Domeincompetentie Commerce	Toelichting SBRM (kort)	Eindniveau SBRM (1, 2, 3; 3 = bachelor)
1. Ondernemerschap	Initiëren en creëren van producten, diensten, zelfstandig en ondernemend	3
2. Marktonderzoek	Uitvoeren, interpreteren, toetsen en evalueren van marktonderzoek	2
3. SWOT analyse	Vaststellen voor een onderneming van enerzijds de sterktes en zwaktes op basis van een analyse van de interne bedrijfsprocessen en -cultuur, als onderdeel van de waardeketen, en anderzijds van de kansen en bedreigingen op de lokale, nationale en/of internationale markt op basis van relevante nationale en internationale trends	2
4. Marketingbeleid	Ontwikkelen van marketingbeleid voor een nationaal of internationaal opererende onderneming en het kunnen onderbouwen en beargumenteren van gemaakte keuzes	3
5. Marketingplan	Opstellen, uitvoeren en bijstellen van plannen van uit marketingbeleid	2
6. Relatiebeheer	Ontwikkelen en onderhouden van zakelijke relaties ten behoeve van inkoop, verkoop en dienstverlening en het verkopen van producten en/of diensten	3
7. Communicatie	Communiceren in meer talen rekening houdend met culturele verschillen, intern en extern, nationaal en internationaal	1
8. Management	Leiding geven aan een bedrijf, een bedrijfsonderdeel, bedrijfsprocessen of een object	3

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

	Semester 1	Semester 2
Jaar 1 Propedeuse	Specifieke modulen SBRM	Specifieke modulen SBRM
Jaar 2 Kernfase	Keuze: Adviseur 1 Ondernemer 1 Manager 1	Keuze: Adviseur 1 Ondernemer 1 Manager 1
Jaar 3 Kernfase*	Minor	Keuze: Adviseur 2 Ondernemer 2 Manager 2
Jaar 4 Specialisatie	Keuze: Adviseur 2 Ondernemer 2 Manager 2	Afstuderen

* In jaar 3 kiest de student of hij met de minor of keuzesemester 2 start. De hierboven weergegeven volgende kan worden omgedraaid.

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer L. Stalling MSc

De heer Stalling is ingezet vanwege zijn expertise op het gebied van Small Business & Retail Management. Opgegroeid in een Amsterdamse bloemistenfamilie heeft hij ervaren wat detailhandel in de praktijk betekent. Na zijn studie bedrijfseconomie heeft de heer Stalling zich als consultant beziggehouden met markt- en trendanalyses & strategieontwikkeling. Bij Retail Management Center (RMC) werkt de heer Stalling als consultant aan formuleontwikkeling, vestigingsplaatsonderzoeken en winkelscans in verschillende branches en is hij op de hoogte van de diverse ontwikkelingen binnen dit vakgebied. Ook begeleidt hij stagiaires van de hbo-opleiding Small Business & Retail Management. Voor deze visitatie heeft de heer Stalling onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2006	Master Business Economics
2005	Bachelor economie en bedrijfskunde
2002	Propedeuse bedrijfseconomie
1993 – 2000	Atheneum

Werkervaring:

2010 – heden	Consultant, Retail Management Center, Amsterdam
2010 – mei 2011	Consultant, CityTraffic, Amsterdam
2009 – 2010	Business Process Analyst, Logica Management Consulting, Amstelveen
2007 – dec. 2008	Consultant, Science & Strategy, Amsterdam
1997 – 2002	Verkoper Sportwinkel

De heer dr. E. Wierstra

De heer Wierstra is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van ondernemerschap. In zijn rol als lector Ondernemerschap / Familiebedrijven heeft hij zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeken uitgevoerd en begeleid waaronder diepte-interviews. Bovendien heeft de heer Wierstra onderwijservaring in het hbo met name aan de opleiding (Bedrijfskunde) MER. Dit onderwijs is geïntegreerd in een RAAK-project dat onder zijn verantwoordelijkheid in 2010-2011 is uitgevoerd. Tevens heeft hij een minor Familiebedrijven & Bedrijfsoverdracht ontworpen. De heer Wierstra heeft diverse presentaties hierover gehouden. Daarnaast heeft hij meerdere publicaties op zijn naam staan. Voor deze visitatie heeft de heer Wierstra onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1980 – 1986	Scholengemeenschap Oostergo (VWO) te Dokkum
1986 – 1992	Econometrie aan de Rijksuniversiteit Groningen
1992 – 2000	Diverse cursussen rond presenteren, commerciële vaardigheden, onderhandelen

Werkervaring:

1992 – 1996	Universiteit Twente: medewerker onderzoek (promotie-onderzoek)
1996 – 2000	Telematica Instituut: wetenschappelijk onderzoeker
2000 – 2003	Censydiam: onderzoeksdirecteur kwantitatief onderzoek
2004 – 2005	Noordelijke Hogeschool Leeuwarden: docent
2005 – heden	Saxion: hoofddocent en lector

Overig:

lid van de Raad van Advies van Ik Start Smart Gelderland (zie www.ikstartsmart.nl)
extern lid en vice-voorzitter van de Rekenkamercommissie Gemeente Hengelo

De heer drs. R.B.P. de Brouwer

De heer De Brouwer is ingezet als panellid vanwege zijn deskundigheid op het gebied van economie door zijn werkervaring in het bedrijfsleven en voor de overheid, alsmede vanwege zijn onderwijsdeskundigheid en zijn auditdeskundigheid. Hij heeft ervaring als docent bedrijfseconomie op de Fontys Internationale Hogeschool Economie, waar hij ook lid is van de Raad van Advies. Tevens treedt de heer De Brouwer op als gastdocent en extern examiner aan de Fontys Hogeschool voor Marketing Management. In 2006 en 2007 had hij zitting in een commissie curriculumverbetering voor de drie opleidingen van deze hogeschool. De heer De Brouwer heeft meerdere publicaties op zijn naam staan: (Volkskrant over de babyboomgeneratie) en publicaties voor de NVOG en de VOHM. De heer De Brouwer heeft de afgelopen twee jaar aan ongeveer tien visitatietrajecten deelgenomen. Daarnaast heeft hij ervaring als auditor en als gevisiteerde op het gebied van ISO-9000-9004 (kwaliteitsmanagement en verbetering) en ISO-14000 (milieumanagement) in een internationale omgeving. Hij heeft internationale deskundigheid door zijn lidmaatschappen van tal van internationale organisaties. Uit werkervaring beschikt hij over kennis van en ruime ervaring met de accreditatiesystematiek. Voor deze visitatie heeft de heer De Brouwer onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1964	HBS-B, St. Franciscuscollege Rotterdam
1972	MO-Economie
1977	Doctoraal Economie, Erasmus Universiteit Rotterdam

Werkervaring:

1967 – 1969	Philips Eindhoven, logistiek en productieplanning desk equipment
1969 – 1971	Internationale Bouw Compagnie Best, inkoper
1971 – 1984	Ministerie van Economische Zaken, diverse functies in industriebeleid en beleidsplanning. Vertegenwoordiger van Nederland in talloze internationale organisaties, o.m. in de EGKS en de VN. Van 1978-1979 voorzitter Steel Committee Verenigde Naties
1984 – 1987	Directeur Economische Zaken Provincie Noord-Brabant
1987 – 2005	Hoogovens/Corus, diverse functies op directieniveau, zoals Directeur Externe Betrekkingen, Directeur Marketing en Sales, Managing Director Tubes, Managing Director Corus Consulting & Technical Services en Managing Director Corus Special Strip
2005 – heden	Directeur-aandeelhouder Leijdal Consultancy BV. Actief als interim manager, consultant en gastdocent

Overig:

- Diverse nevenfuncties bekleed in de politiek (fractievoorzitter D'66 gewestraad 's-Gravenhage, voorzitter D'66 afdeling Den Haag)
- Commissaris bij talloze bedrijven geweest
- Momenteel actief als commissaris bij het Corporate Communication Centre van de Erasmus Universiteit.
- Voorzitter van de Vereniging Oud-Hoogovens Medewerkers
- Lid van de Raad van Advies van Fontys Internationale Hogeschool Economie in Venlo

De heer J.F. Langewen

De heer Langewen is ingezet als studentlid. Hij volgt de opleiding Small Business and Retail Management bij Haagse Hogeschool, waar hij lid is van de opleidingscommissie. Daarnaast heeft hij een organisatorische taak (Hoofd Bar) bij de voorbereiding van het Introductiekamp schooljaar 2012. De heer Langewen is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is de heer Langewen aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2009 – heden	Small Business and Retail Management - Haagse Hogeschool
2007 – 2008	Small Business and Retail Management - InHolland Den Haag
2003 – 2007	Internationale groothandel MBO - ID college te Zoetermeer
1999 – 2003	VMBO-KBL - Oranje Nassau College Clauslaan

Werkervaring:

2011	Commercieel Medewerker Phenomenal Kicks
2008 – 2010	Restaurant “de Mollige Haan”
2008	Sales Promotor Hamilton & Bright
2005 – 2008	Telemarketeer Sales Teleperformance NL

Mevrouw M. Snel B HRM & B Ed

Mevrouw Snel is ingezet als NQA-auditor. Zij heeft sinds 2005 als NQA-auditor ervaring met visiteren van bestaande en nieuwe opleidingen in verschillende sectoren binnen het hbo. Daarnaast verzorgt zij trainingen over het visitatie- en accreditatiestelsel en voert zij adviestrajecten uit. Door haar ervaring heeft zij tevens deskundigheid in het beoordelen van afstandsonderwijs. Verder is zij betrokken bij advisering over en beoordeling van EVC-procedures (Erkennen van Verworven Competenties) van aanbieders in het mbo en hbo.

Zij heeft als junior personeelsadviseur gewerkt bij een grote zorginstelling voor verstandelijk gehandicapte mensen waar zij de personele zaken behartigde van ongeveer 200 medewerkers. Zij is getraind als auditor Hoger Onderwijs NQA in samenwerking met Lloyd's Register en heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris. Ook is Merijn Snel erkend assessor voor Investors in People.

Opleiding:

2000 – 2004 Personeel & Arbeid (Bachelor Human Resource Management), Saxion Hogeschool Enschede

2008 – 2010 Opleidingskunde (Bachelor of Education: Training and Human Development), Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Training:

Maart 2004 Training Auditor Hoger Onderwijs, NQA i.s.m. Lloyd's Register

November 2008 Training Assessor Investors in People, liP UK (Kortrijk, België)

November 2010 Training secretaris beoordelen opleidingen in het hoger onderwijs, NVAO

December 2010 Training Expert Investors in People, liP International (Apeldoorn, Nederland)

Werkervaring:

2004 – 2005 junior personeelsadviseur, de Twentse zorgcentra

2005 – 2009 auditor, Netherlands Quality Agency

2008 – heden erkend assessor Investors in People, Netherlands Quality Agency

2010 – heden senior auditor, Netherlands Quality Agency

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Woensdag 2 november 2011

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
13.30 – 14.00 uur	Ontvangst en rondleiding	Panel + Opleidingsmanagement
14.00 – 15.00 uur	Vorbereiding n.a.v. kritische reflectie	Panel
15.00 – 17.30 uur	Materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal	Panel
17.00 – 17.30 uur	Spreekuur	
17.30 – 18.30 uur	Vorbereiding n.a.v. studentmateriaal	Panel

Donderdag 3 november 2011

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
08.30 – 09.15 uur	Blok Inhoud III: studiejaren 1 + 2	Stephanie Truijens (jaar1, HAVO C&M) Diana van Doorn (jaar 1, MBO) Giannis Koutsengos (jaar 2, HAVO E&M) Mike Bos (jaar 2, MBO) Lianne Former (jaar 2, HAVO E&M) Jurje Zwagemakers (jaar 2, MBO)
09.30 – 10.15 uur	Blok Inhoud II: studiejaren 3 + 4	Felix Mekenkamp (jaar 3, VWO E&M) Thomas van der Heijden (jaar 3, HAVO E&M) Pascal ten Berge (jaar 3, HAVO E&M) Ivo van Gerner (jaar 4, MBO) Jolien Pronk (jaar 4, MBO) Patricia v/d Meijden (jaar 4, HAVO E&M) Jurje Slijkerman (jaar 4, MBO)
10.30 – 12.00 uur	Gesprek met docenten Blok Inhoud en algemeen (samengevoegd)	Jan Mulder, docent marktonderzoek, jaren 1-4, lid Examencommissie Erik Hendriks, docent comakership, jaren 3-4, afstudeercoördinator, tevens rooster- en tentamencoördinator Tony van Meenen, docent marketing, bedrijfseconomie en management, comakership, jaren 1-4 Arianne Zuiderveld, docente bedrijfseconomie en ondernemerschap jaren 1, 3-4 Propedeuse- en instroomcoördinator Sue Scheik, docente Engels jaren 1-3, coördinator Internationalisering Jet Haasbroek, studentbegeleider, Persoonlijk Leiderschap

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
12.00 – 13.00 uur	Lunchpauze: overleg / extra bestuderen materiaal	Panel
13.00 – 13.45 uur	1 ^e gesprek met opleidingsmanagement	Duco Adema, directeur Windesheim Flevoland Kees Stolwijk, clustermanager Economie en Management René van Hees, Opleidingscoördinator SBRM, docent comakerships jaren 1-4, docentlid opleidingscommissie
14.00 – 14.30 uur	Blok Borging	Edward Jungeling, docent, voorzitter Examencommissie Sherida Does, docent Bedrijfseconomie, lid opleidingscommissie Lara van Poortvliet, 3e jaars studente (MBO), voorzitter opleidingscommissie Maryam Aftab, 3e jaars studente (HAVO E&M), voorzitter Opleidingscommissie (duovoorzitterschap) Wim Spijkerboer, kwaliteitsmedewerker Windesheim Flevoland, coördinator voor SBRM
14.30 – 15.30 uur	Beoordelingsoverleg panel	Panel
15.30 – 16.00 uur	2 ^e gesprek opleidingsmanagement, inclusief afronding	Duco Adema, directeur Windesheim Flevoland Kees Stolwijk, clustermanager Economie en Management René van Hees, Opleidingscoördinator SBRM, docent comakerships jaren 1-4, docentlid opleidingscommissie

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Lijst van meegestuurde documenten:

Kritische reflectie

- Zelfevaluatie SBRM 2001 v1
- Opleidingsplan SBRM 2011 v1.1
- Managementsamenvatting Tevredenheidsmetingen SBRM 2010-2011

Studiegids-OER

- Studiegids deel 1 De Hogeschool
- Studiegids deel 2 SBRM 2011-2012

Derdejaarswerkstukken SBRM

- Modulehandleiding comaker Manager 2 v1.4 voor 2010-2011 (3e studiejaar)
- Tentamen Manager 2 2010-2011
- Beoordelingsmodel tentamen Manager 2 2010-2011
- Herkansingstentamen Manager 2 2010-2011
- Beoordelingsmodel herkansingstentamen Manager 2 2010-2011
- Beoordelingsresultaten module Manager 2
- Dossier student A
- Dossier student B
- Dossier student C
- Dossier student D

Aanvullingen

- Organisatie cluster Economie & Management
- E-commerce en E-techniek binnen SBRM – toelichting op de begrippen
- Overzicht Comakerships hoofdfase SBRM
- Literatuurlijst SBRM (versie 2)
- Leerplanschema nieuwe curriculum SBRM (versie 2)
- Leerplanschema huidige curriculum SBRM
- Studiegids deel 2 SBRM 2011-2012 (verbeterde versie)
- Begeleidend schrijven 3e jaars werkstukken comaker Manager 2

Lijst van ter inzage gelegde documenten:

A Eindkwalificaties SBRM

- BoKS Commerce HBO-raad 23-6-2008
- COMMERCE competentieniveau per opleiding, versie jan 2010
- Domeincompetenties en Illustraties Commerce (dec 2005)

B Onderwijsleeromgeving

- Studiegids deel 1 De Hogeschool
- Studiegids deel 2 SBRM 2011-2012
- Onderwijsconcept Windesheim Flevoland, versie 4.0, 31 maart 2011
- Onderwijslogistieke periodeplanning 2010-2011
- Jaarrooster Windesheim Flevoland, versie 7-7-2011
- Algemene Handleiding Comakership Economische Opleidingen, versie 100511
- ABC van de Studentbegeleiding WF, derde versie, maart 2011

- Handreiking Studentbegeleiding, 28 maart 2011
- Opleidingsplan SBRM 2011 v1.2
- Organisatie cluster Economie & Management
- E-commerce en E-techniek binnen SBRM – toelichting op de begrippen
- Overzicht Comakerships hoofdfase SBRM
- Literatuurlijst SBRM (versie 2)
- Leerplanschema nieuwe curriculum SBRM (versie 2)
- Leerplanschema huidige curriculum SBRM
- CV's docenten cluster E&M

C Huidige curriculum

- modulehandleidingen onderwijseenheden van het huidige curriculum SBRM

D Nieuwe curriculum

- modulehandleidingen onderwijseenheden van het nieuwe curriculum SBRM

E Toetsing en beoordeling

- Samenstelling Examencommissie CEM 2011-2014
- Jaarplanning Examencommissie CEM 2011 2012
- Lijst van Examinatoren CEM blok 1 2011 2012
- Lijst van Examinatoren CEM 2010 2011
- Jaarverslag examencommissie 2010 2011 SBRM Windesheim Flevoland versie 0.4
- Toetsbeleid 2011-2012 WF Cluster E&M
- Presentatie workshop examinatoren nr.1
- Handreiking voor examencommissies - HBO-raad februari 2011
- Procedure inschrijving tentamens
- Procedure inleveren tentamens
- Richtlijnen studenten tijdens tentamens
- Richtlijnen surveillanten tentamen
- Externe assessoren CEM
- Examencommissie Cluster Economie en Management checklist september 2011
- Diverse toetsvoorbeelden

F Opleidingscommissie

- Notulen Opleidingscommissie SBRM 2011

G Kwaliteitszorg

- Koers 2012-2015 SB&RM Almere: visie en ambities voor de middellange termijn, okt. 2011
- Kwaliteitsbeleid in Windesheim Flevoland 2011-2012
- Agenda kwaliteitszorg WF versie1 18-05-2011
- Jaarkalender kwaliteitszorg 2011-2012
- Dashboard kwaliteit SBRM sep. 2011
- Toelichting bij dashboards Windesheim Flevoland, 1 sep. 2011
- Rapportage interne audit – HBO-Bachelor SBRM voltijd, HVA K&A, april 2010
- Medewerkers Tevredenheids Monitor SBRM 2011
- Studenten Tevredenheids Meting SBRM 2011
- Managementsamenvatting Tevredenheidsmetingen SBRM 2010-2011

H Werkveldadviescommissie

- Werkveldadviescommissie WF cluster Economie v1
- Verslag vergadering Werkveldadviescommissie 28-4-2011
- Verslag Werkveldadviescommissie, Werkveldconferentie 12-10-2011

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Ten behoeve van het beoordelen van de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 3) beoordeelt het panel totaal vijftien werkstukken van studenten met het hoogst aanwezige behaalde niveau. Dit zijn de derdejaars studentproducten van de projectopdracht 'Co-maakschipopdracht De Manager 2' (inclusief beoordeling van de docent).

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de projectopdrachten heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

S1043158
S1041844
S1042978
S1042085
S1043663
S1042336
S1042223
S1041700³
S1041336
S1044102
S1042979
S1041389
S1041888
S1042904
S1043450
S1041459
S1042386
S1041331
S1041457
S1041294

³ De vetgedrukte nummers verwijzen naar de producten die door het panel vooraf zijn bestudeerd.

Bijlage 7: Verklaring van correctheid en volledigheid

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 2

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de

Opleiding: Small Business & Retail Management Almere

Instelling: Christelijke Hogeschool Windesheim / Windesheim Flevoland

Visitatiedatum: 3 november 2011

Ondergetekende: de heer Stolwijk.

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ... CLUSTER MANAGER
ECONOMIE + MANAGEMENT

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum: